

S Aztékem se vyvztekat, s Inkem vyspinkat

Jiří P Kríž

Recenzenti a teatrologové divadlo pro děti podceňují. Věnují se mu jen nahodile. Divadelníky inspiruje, obohacuje. A je to pak vidět i na jejich tvorbě určené dospělákům. Jako třeba na textappealovém činění S úsměvy idiotů Jana Vodňanského, Petra Skoumala a Jana Borna se scenáristickou a režijní výpomocí Miroslava Hanuše v Divadle v Dlouhé.

Ono to jejich hravé, poetické, laškovně kouzlení je příbuzné s kabarety Vian - Cami, Prévert - Bulis, Kainar - Kainar, a také s poetikou Skoumalovy hravé inscenace Kdyby prase mělo křídla. Jemu Borna s Hanušem S úsměvy idiotů věnovali, protože jak tak čas letí, ani jsme skoro nezaznamenali, že Petr Skoumal už rok skládá písničky pro nebeská zákoutí.

Čtyřikrát poezie

Páteří inscenace jsou písničky dvojice Vodňanský - Skoumal. Z jedovatých a normalizací patřičně zákazy odměněných kabaretů S úsměvem idiota, Hurá na Bastilu, S úsměvem donkichota a Králíci pokusný zazní Maršálové, Jdou po ulici doktoři, Vy, české tajfuny, Pojďte dále, svatý Otče, Dejte hysterce Aztéka, dejte hysterce Inka, Jak ti dupou králíci... Neméně důležitou část literárního kabaretu tvoří poezie Bornových sbírek Malé prosby, Veselá čekárna, Krajina nad parapetem, Na dosah a O lásce a o ničem. V jeho aforistickém mudrování nechybí naučení, moudrost, pousmání, sebeironie, posmutnělost, nostalgie i něha. Třetí kvalitou jsou anonymní nápisy ze zdí domů, čekáren, rozhleden, toalet a hajzlíků, sesbírané básníky Miroslavem Holubem a Zdeňkem Troupem. No řekněte sami: „Kde je Lee Harvey Oswald teď, když ho skutečně potřebujeme?!“

Ještě nejsem s výčtem pohody u konce. Jaroslav Milfajt, tentokrát nejen scénograf, ale i stvořitel poezie kreslené. S úsměvy idiotů doprovázejí jeho kresbičky postav, nebo třeba jen hlav - dutých i nabitých: kočkami, hvězdami a sny.

S úsměvem idiota

Hodnotou další, nikoli však přidanou, jsou herečky a herci. Všichni nejenom zpívají, ale ovládají i hudební nástroje. Krásně se s kolektivem sžila stále ještě vlastně novicka Veronika Lazorčáková. Blýskla se herecky a hrála si se saxofonem a s klavírem. Konkurovali jí ovšem Lenka Veliká, Michaela Doležalová, Jan Meduna, Pavel Tesař, Tomáš Turek - a všichni. Dramaturgicky spadl titul do klína Iloně Smejkalové, jejíž akční rádius je nekonečný. Ostatně, umí to... No a všechno na jevišti táhli Miroslav Hanuš slovem a Milan Potoček s kapelou. Jan Vodňanský byl na děkovačce dojatý, zazpíval s Lazorčákovou S úsměvem idiota, kolegyně na jevišti se mu moc líbila a pozval diváky na své pořady. Ironici a satirici to nemají lehké nikdy. Jeho Všichni chtějí do NATO zakázali i v posametovém Českém rozhlase.

Divadlo v Dlouhé Praha - Jan Vodňanský, Petr Skoumal, Jan Borna: S úsměvy idiotů.

Kabaret, tentokrát literární. Scénář Miroslav Hanuš. Režie Jan Borna, Miroslav Hanuš, dramaturgie Ilona Smejkalová, hudba Petr Skoumal, texty písní Jan Vodňanský, scénografie, kresby a ilustrace Jaroslav Milfajt, kostýmy Hana Fischerová, hudební aranžmá a nastudování Milan Potoček, choreografie Jana Hanušová. Česká premiéra 19. listopadu 2015.

Hodnocení 90%